Inseráty
službu hledajících souvěrců
uveřejňují se zdarma.
(Viz poslední stránku.)

Redakce, nakladatelství
a expedice v Hořovicích,
Čechy. Poštovní, telegrafní,
telefonní a nádražní stanice
Hořovice.

Revue

israel. náboženských obcí v Čechách.

(List hájící zájmy náboženských obcí.)

Inseráty
službu hledajících souvěrců
uveřejňují se zdarma.
(Viz poslední stránku.)

Vychází jednou za měsíc.

K dotazům a návrhům
k dalšímu dodání
jest třeba připojiti poštovné
ve známkách.

Adresa pro telegramy: Revue Hořovice. | Při otištění žádá se o udání pramene. | Náboženské obce, předplácejte na Revui!

Čís. 4. Listopad 1903. | Předplatné pro Rakousko-Uhersko K 6·— ročně, pro cizinu Mk 6·—. | Ročník I.

Buďme svorni!

Totéž přeje si asi i spolek pánů židovských učitelů a rabínů.

Nechceme zkoumati, jak asi vypadá svornost těchto pánů, na jedno však chceme upozorniti.

Tito páni jsou velice citliví, když se jim pravda řekne. To jest sice známý bol každého člověka, avšak od pánů rabínů my židé očekáváme, že mohou lehce pravdu snésti, an rabín náš jest neb má býti vzorem každému člověku. Není pochyby, že největší část našich rabínů jsou lidé řádní, spravedliví, karakterní a v pravdě pobožní, tak že každému židu vzorem býti mohou.

Několik však mezi nimi jest povahy takové nerabínské, že jest podivuhodno, jak možno jest od výše uvedených žádati, by těchto několik nezpůsobilých hájili.

Dobrý rabín jest nám dobrým příkladem — špatný rabín jest nám nejen ve své náboženské obci, nýbrž též nejméně čtyřem obcím sousedním, jest tedy pětinásobně větším škůdcem než špatný starosta.

Špatný starosta jest škůdcem jen své náboženské obce a to jen dokud starostou jest.

Neodporučitelný rabín toulá se však skoro po celém království.

Z podobných našich zpráv soudí někteří páni, že jsme nepřátelé pánů rabínů.

Kdo by v nás viděl jejich nepřátele, ten by odpovědi naší nezasloužil; tisknutému slovu však věnuje se více pozornosti — byť i někdy neprávem — a proto si dovolujeme zde svůj náhled vysloviti:

My považujeme pány rabíny v Čechách za první osoby každé náboženské obce, kterýmž každý žid jest povinen úctu vzdáti. Zpráva, že se rabínu vážnosti od židů nedostává, pravdivou není; naopak, každá náboženská obec cítí se šťastnou, může-li říci: „My jsme se svým rabínem spokojeni.“

Často však pozorujeme, že mnohý pan rabín dbá, by si spíše obliby a spokojenosti obyvatelstva křesťanského získal, než svých souvěrců.

Jest sice pravda, že mnohý starosta náboženské obce mimo obec rabína chválí, ale mezi souvěrci ho na leckterou chybu upozorní, arcitjen v tom úmyslu, by se jí navždy vystříhal. Avšak který člověk nemá chyb?

Kdo jest veřejné kritice vydán?

Každý, kdo nějaké veřejné postavení zaujímá, buďsi úřad jeho jakýkoliv.

Kdo nám chce dokázati, že naši páni rabíni jsou nyní v horším postavení nežli dříve?

Jsou případy, že služné pánů rabínů z ročních 600 K na 1400 K zvýšeno bylo. Uznáváme sice, že i 1400 K ročně pro rodinu velmi skrovným příjmem jest a že jest na čase, by našim pánům rabínům příjmy tak dalece zajištěny neb zvýšeny byly, by na svá stará léta existenčních starostí byli zbaveni.

By však příjmy pánů rabínů k jich blahu a spokojenosti zvýšiti se mohly — poplatky členy náboženské obce těžce vydělanými a vybranými — jest též zapotřebí, by škůdcové i z tohoto stavu vymizeli.

Dovolme si na př. tuto otázku:

Mnoho-li obnáší výdeje na stěhování vyplacené pánům rabínům během jednoho roku v království Českém?

Se smutným úsměvem otáže se zajisté některý pan rabín: »A to jsme vinni my?«

Mohli bychom udati zvláštní případy, jakým způsobem někteří páni rabíni své kontrakty v náboženských obcích ruší. — —

»Buďme svorni!« — tak náš dnešní článek započal. Ano, buďme svorni, avšak račte též Vy, páni rabíni, chyby, jež ve středu Vašem se vyskytují, vypleniti a račte posouditi, že my jsme pod vlivem Vaším sestárli! Vy jako naši učitelé náboženství, vyčítáte chyby náboženským obcím, jež jste snad sami mimovolně s námi zavinili!

Pravdu sobě mluvme! *Ydnob.*

Lepší smýšlení v Uhrách

Dr. J. Rónai.

Nemluvíme o protižidovském smýšlení venkovského obyvatelstva, které nejeví snahu k nápravě, nýbrž o ponenáhlém vystřízlivění oněch židovských vrstev, které dosud tvořily pevnou hráz antisionistickou.

Tato změna smýšlení jeví se v neméně než ve 3 článcích posledního novoročního čísla antisionistického budapešťského týdeníku „Egenlöseg“.

V jednom z těchto článků jest toto: „Naši strádající bratři vidí již *možnosť splnění* svých nadějí. Sionismus béře na sebe reální podobu. Proud jeho dere si své vlastní řečiště. Naši bratři naleznou již domov, kde bude

FEUILLETON.

Legenda z ghetta.

Viděli jste již ghetto v některém menším městě českém? Zajisté, neboť tam stála kolébka mnohého z vás, zvláště těch, kteří se v takovém městě narodili a pocházejí z rodu chudšího. Vaše dětství bylo nerozlučně spojeno s těmi úzkými uličkami, v nichž bydlili rodičové vaši s množstvím svých souvěrců, v nízkých, dřevěných, sem tam i jednopatrových domcích. Jest již málo takovýchto ghett, neboť ustupují jednak pokračující kultuře, jednak podléhají pohromám živelním. Ve mnohých městech, kde se židé usadili později, vůbec neexistují, jinde zase zachovala se alespoň jedna ulička, která, byť i nebyla obydlena samými židy, podržela přece jméno „židovská ulice“, nebo méně lichotivé „židovna“.

Znal jsem také takové ghetto v městě B., které již neexistuje, a ačkoli jsem se v něm nenarodil, nýbrž jenom několik let svého chlapectví v něm prožil, vzpomínám na ně přece velmi rád. Dvě hlavní ulice, spojené třemi příčnimi uličkami, jakož i několik průchodů a slepých uliček byl celý prostor, kde se odehrávaly naše chlapecké bitvy.

A o této části města, s níž zmizelo tolik poesie, koluje pověst, která nám připomíná starobylé ghetto pražské, obetkané množstvím legend a pověstí.

Je tomu již velmi, velmi dlouho.

Horký, letní den sklonil se ke konci a obyvatelstvo ghetta uléhalo na svá lůžka, aby sobě odpočinulo po trampotách denních a posilnilo se spánkem pro den následující. Živý ruch, naplňující úzké uličky této části města, znenáhla utichal, a na jeho místo nastoupilo úplné ticho, ničím nerušené. Však také neměli židé zde bydlící příčiny, něčeho se obávati, co by je z jejich klidu vyrušilo; vždyť tolik let zde prožili, nejen oni, ale i jejich otcové a dědové a vždy je chránila nebesa před všelikým úrazem, proč by tomu nemělo býti tak i dnes? A přece jim bylo jinak souzeno.

Ještě neodbyly hodiny na městské věži dvanáctou, když náhle s jedné střechy nízkých domků vyrazil plamenný jazyk, který jako pochodeň ozářil noční temnotu a ihned se ubíral dále, plaze se jako kočka po střechách vedle sebe ležících, které mu poskytovaly hojnou potravu. V několika minutách nabylo židovské město zcela nové podoby a vzduchem pronikal srdcelomný nářek probuzených obyvatelů a praskání hořících střech. Již zdálo se, že celé ghetto stane se kořistí zhoubného živlu, neboť plameny sáhaly již na střechu synagogy, uprostřed ghetta stojící a hrozily zachvátiti také ji ve strašné objetí své. Jen zázrak mohl zachrániti toto místo, jež bylo pokladem Židův a jehož zkáza jim znamenala ztrátu všeho. A když bylo nejhůře — ejhle, kdo tu vyniká nad zástupem zoufalých mužův a hořekujících žen? Ctihodný stařec, jehož prokvetlý vous dodává jeho štíhlé postavě zvláštní důstojnosti, zdvihá ruce své k nebi a rty jeho šeptají slova žehnání. Jest to zbožný a učený rabbi F., jehož modlitba bude zajisté vyslyšena. A skutečně, sotva dořekl, jsa obrácen k ohroženému chrámu, poslední slova své modlitby, objevily se na střeše synagogy dvě bílé holubice; oheň jakoby na vyšší povel ustal a nebezpečí bylo odvráceno. Od té doby se věřilo, že ghetto, čili židovská ulice v B. nikdy ohni nepodlehne a zdálo se, že tomu je skutečně tak, až neúprosný osud rozhodl jinak. Či stali se obyvatelé její nehodnými požehnání nábožného rabbiho?

Kosti onoho zachránce ghetta pokrývá již dlouho země na starém hřbitově židovském v B., ale památka jeho bude žíti ještě ve mnohých pokoleních . . . —r.

míti platnost jediný zákon a kde nebude třeba hříšníků.“

V druhém článku jest solidarita židů takto znázorněna. „Nechť prohlašuje také letos posouna celému světu *jednotu a vzájemnosť Israele.* Nechť jest buditelkou *židovského vědomí.* Nechť zatřese svým *allarmujícím* zvukem *židovské svèdomí* a upozorní nás na všechna nebezpečí, hrozící nám se *všech stran.*“

Mnohoslibně blíží se nám tábor našich bratří, dříve nepřátelsky v úvodním článku téhož slavnostního čísla, který pour l'honeur du drapeau (ku cti praporu) jednajíc o židovském poslání, vyšvihuje se k tomuto vysvětlení:

„Zajisté jest *oprávněna* snaha, opatřiti našim nešťastným bratřím nejen snesitelnou lidskou existenci, nýbrž také bezpečnost sociální organisace a podmínky kmenového národního vědomí.“

Ten, kdo se odvážil učiniti tento výrok, není nikdo jiný než Ernst Mezei, jeden z nejvznešenějších řečníků-publicistů, bývalý říšský poslanec strany Košutovy, *poctivý* liberál, kterému jest směšné každé jednání s ultramontány plnokrevnými i smíšenci. Jen něco s upřímnou lítostí marně hledáme. Odvahu a uplatnění k praktickým důsledkům, pocházející ze zralého, lepšího poznání. Silnou *vůlí* nalezli by soukmenovci naši snadno cestu, která k nám vede, nebo prozatím nás spojuje, která by bez seslabení Basilejského programu sesílila morálně i hmotně prostředky naší síly.

Úlohou vynikajících a úcty hodných mužů jako jest Ernst Mezei, jest, vývinouti *praktickou* agitaci v nejvyšších vrstvách židovstva k boji proti *dosavádním předsudkům vůči sionismu* a zdůrazňovati stále momenty nás spojující proti těm, jež nás rozlišují, a dosáhnouti u vlády uznání sionistických spolků. Bylo by již na čase, aby vážní mužové přistoupili ku plánu, který jim podáváme.

O plánu založiti židovský stát ve Východní Africe

píše v Mnichovském listě Ernst Tuch.

Anglická vláda navrhla sionistům území ve Vých. Africe, mezi Nairobi a Nau Escarpement, při železnici, vedoucí z Mombassy ku samosprávnému osídlení s židovskou správou, s židovskou místní vládou a s židovským úředníkem v čele. Vše ovšem pod vrchním dozorem Britska.

Kdo nebyl při kongressu, nedovede si představiti mocný dojem, kterým působilo toto nabídnutí na přítomné. Bylo ihned zřejmo, že již sám rozhovor o tomto velkomyslném návrhu znamená odchylku od Basilejského programu, který vyžaduje osídlení toliko Palestiny. Delegáti měli před sebou velmi nesnadnou otázku, neboť přijetím návrhu, ano již vysláním komisse ku prozkoumání nabízeného území zdálo se, že vzdávají se svého ideálu, jehož šest let s neobyčejnou obětavostí hájili.

Když po dlouhé živé debatě přikročeno ku hlasování dle jmen a 295 hlasy proti 177 bylo usneseno vyslání komisse, opustila menšina sál.

Pohnutlivé a zoufalé scény, jichž příčinou byla obava, že tímto usnesením jest na vždy ztracen ideál, zříditi stát židovský v bývalé zemi židovské, byly zdrcující. Ukazují s jakou láskou a obětavostí lnou zvláště ruští židé k „zemi svých otců“, z níž chtějí utvořiti zemi svých dětí. Ukazují také, jak celé hnutí neseno jest dosud citovým smýšlením a jak málo politického porozumění jest v kruzích sionistů.

Nelze prorokovati, jaký úsudek prohlásí komise, a zda-li příští kongress svolí ku východoafrické kolonisaci i v případě příznivého sdělení komise. Jisto jest, že tímto obratem v sionismu vzrostlo velmi pracovní pole sionistické, nelze však upříti, že zaražen tím mocný klín do různorodé massy, spojené jen oslňující osobou vůdcovou.

Židovská Toynbeova síň ve Vídni.

Dne 31. října t. r. zahájen byl počtvrté přednáškový ročník ve vídeňské Toynbeově síni Místnost byla zcela naplněna pozvanými hosty. Mimo předsednictvo a výbor Toynbeovy síně přítomni byli mnozí členové sionistického výkonného výboru, četní členové představenstva vídeňské náboženské obce s místostarostou Dr. G. Kohnem, představenstvo zemského a obvodního výboru i sionistických sdružení, většina členů spolku »Bnai Brith«, četní představení a funkcionáři synagog, několik rabínů a zástupci vynikajících židovských spolků vídeňských.

Zahajovací přednášku proslovil mistrovsky jako obyčejně předseda Toynbeovy síně, rektor dr. Adolf Schwarz. Řeč ta vyslechnuta byla s největší pozorností a doprovázena bouřlivým potleskem. Není pochyby, že vývody řečníka budou působiti, až vyjdou tiskem, trvalým dojmem na širší kruhy. Mluvil zde vážný badatel a přímý muž, nestarající se o uznání a potlesk nebo nepřízeň svých odborných přátel a širších vrstev.

Také pan dr. David, nedávno jmenovaný rabín vídeňské obce, promluvil několik vřele procítěných slov.

Skvostně uspořádaný koncert paní Rosou Feigenbaumovou, jenž pak následoval, byl s to vzbuditi v hostech dobrý pojem o umělecké výkonnosti, jež jest navštěvovatelům Toynbeovy síně poskytována.

Byl to pěkný, mnohoslibný začátek pro nový spolkový rok.

Z řeči předsedy, rektora dr. A. Schwarze.

V čem, ptají se mnozí, spočívá podstata Toynbeovy síně. Považoval bych se za šťastného, kdybych mohl odpověděti také tak krátkou odpovědí. Jsou však věci, které lze tak těžce definovati, popsati a vysvětliti, ježto svou vnitřní podstatu zjevují jen hloubavému pozorovateli. Toynbeova síň může Vám to sama nejlépe zvěstovati. Žel není tak úplně možno, dokud místnost její nestačí, aby pojala více svých milých hostí. Prozatím jest odkázána, aby zastávala tlumočníka, a co taková musí se předem zříci, že bude podávati mluvu bezprostředních názorů ve formě uměleckým požadavkům úplně přiměřené.

Abych výkonnost Toynbeovy síně dokonale vylíčil, musil bych předem vypočítati, ne to, co dobrého působí, nýbrž čemu zlému zabraňuje. Právě v zimních večerních hodinách, které jsou lehkomyslnému nejnebezpečnější, ježto neví, co má počíti se svým prázdným časem, a v nichž mnozí zoufají si nad starostmi života a prchají sami před sebou, jest požitek Toynbeovou síní nabízený podporou, ne-li zachranitelkou života. Jest jisto, že umění lékařovo, hledící všemožně zabrániti onemocnění, jest daleko umnější než snaha odstraniti vypuklou již nemoc. Při tom nesmí se zapomenouti, že morální a sociální nemoc již proto jest nebezpečnější, že svou nákazou vyvine se snáze v epidemii. Možno dle toho tedy považovati Toynbeovu síň za velevýznamnou sociální a kulturní instituci. Tím nebyla by podstata její však vyčerpána, neboť kolísavý element tvoří jen menší část jejích navštěvovatelů. Toynbeova síň má mocnou přítažlivost pro všechny ty, kteří se snaží ušlechtit a vzdělat, odpuzuje však ty, kdož necítí se mezi dobrými lidmi doma. Ty dvě až tři sta osob, které se každého zimního večera zde shromážďují, tvoří takřka velkou rodinu, jejíž členové po denní námaze a práci netouží jen po zotavení, ale kteří hledají také vědecké poučení a umělecké povznesení. Tvrdíme-li dále, že Toynbeova síň jest skutečnou pokračovací školou svými kursy pro řeči a literaturu, pak musíme ji nazvati místem povzbuzujícím ducha a cit, společenský život i lidové vzdělání a zušlechtění. A i tím nejmenoval jsem Vám vše, čím prospívá.

Dnes chci Vám ještě sděliti jednu z jejích předností. Jest to ústav židovský, židovský aspoň potud, že vzal si za cíl podporovati a rozšiřovati židovské vědomí, vzbuzovati a stupňovati židovské svědomí. Jest to okolnost, která nám všem prospěje. V době jako jest naše, v době, kdy zjevují se středověká strašidla budíce hrůzu, kdy nejkrvavější pronásledování množí se den ze dne, a nepřátelské útoky k opuštění praporu a odpadnutí nabádají, aby otřásly skalopevné základy židovstva, v této době pociťuje se právě nejbolestněji nedostatek židovského vědomí.

(Řečník zmiňuje se pak o posledních bouřích protižid. a o nájezdech na žid. monotheismus, který jest nám předhazován co cizí a pokračuje):

Monotheistická myšlenka dosáhla svého stělesnění, svůj vývoj, životem celého národa dříve, než praotci našemu Bohem daný slib, že bude požehnáním národům světa, mohl býti vyplněn. Monotheismus musil se státi lidovým náboženstvím, dříve než mohl vystoupiti s nadějí na vítězství proti polytheismu. Pro chod světových dějin, pro vývoj lidstva jest zcela bezpodstatné, u kterého jednotlivce lze dokázat monotheistické smýšlení, neboť záleží jen na tom, v kterém národě vyspělo toto jádro k mocnému stromu. My židé jsme zajisté pyšni na našeho praotce, ale netajíme nikdy, že teprve ve smyslu duševním zasluhujeme zvány býti syny Abrahamovými.

Co nás židy činí vyvoleným národem, jest od našeho praotce zděděná duševní způsobilost, umožňující, že myšlenka monotheismu zapustila v nás nejhlubší kořeny a uzrála v nás v nejskvostnější plody.

Jest bohužel omyl velmi rozšířený, že my židé děkujeme ideu samojediného Boha zjevení na Sinai. Pravdou jest pravý opak, jest to zcela nežidovská, pohanská myšlenka, že Bůh zjevil se na Sinai dříve, než by byla získána pravá a jasná představa o největší bytosti. Když v našem praotci zjevila se pravda, zaslechl hlas boží; teprvé když byl nezvratně přesvědčen o existenci Boha, svět ovládajícího, byl mu dán rozkaz, aby nastoupil své poslání. Zjevení, jak je židovstvo vždy pojímalo, musilo předcházeti poznání Boha; na Sinai zjevil nám, a námi veškerému lidstvu svou svatou vůli a svůj morální zákon.

Jest to znetvoření, překrucování fakta, když se tvrdí, že považujeme monotheismus za milodar zjevením nám daný. Proti tomuto znetvoření musíme se vší silou hájiti. To můžeme nejúčinněji a s největším výsledkem, pěstováním naší národnosti, probouzením žid. vědomí z hlubokého spánku, kde dříme buď omámeno nebo umdleno. Proti tvrzení, že monotheismus není u nás původní, musíme se hájiti všichni, jako národ, a ne jednotlivci, učenci, rabíni, kazatelové, orientalisty, filologové; musíme dát na jevo světu, že židovství nedá se zničit a oloupit. Bible náleží nyní ovšem celému světu, ale autorem této bible jsme a zůstaneme my, židovský národ; toto právo autorské nenecháme si od žádné moci vzíti.

Vzbuditi žid. vědomí znamená předem zdůrazňovati úzkou a upřímnou vzájemnost všech židů na světě žijících. Musíme již konečně přestati sami sebe klamati, jsmeť přece jakožto židovští Rakušané, žid. Maďaři, žid. Američané dobrými patrioty rakousko-uherskými, německými, francouzskými, anglickými, americkými, ale přitom jsme židé, jsme národem, jsme jako židé národem, národem, kterému svět děkuje za monotheismus a bibli.

Bude-li opětně toto neotřesitelné pevné přesvědčení naším pojítkem, pak budeme považovat za naši svatou povinnost chrániti a hájiti židovský monotheismus, pak promění se opět probuzené židovské vědomí v pyšně skromné nebo, chcete-li, ve skromně pyšné židovské sebevědomí a naši nepřátelé poznají časem, že to byl babylonský zmatek jmenovati Babel a bibli jedním dechem, neboť my židé jsme to, co jsme byli před tisíci lety, klassickým národem bible, národem monotheistického poznání.

Probuzení židovkého vědomí není nikde tak nutným jako v nejnižších třídách lidových. Ozdravění židovského kmene musí se díti z jeho nejvnitřnější hloubky; musíme vždy stavět ze zdola nahoru, a nikdy naopak. Z toho důvodu řadím židovský charakter Toynbeovy síně k jejím největším přednostem. Přednost tu nechceme jen v počínajícím 4. roce, ale vždy zachovati. Pak osvědčí se jako domovina zušlechtování a spojování všech tříd, zvláště však ohnisko pravého židovského vědomí. Co takové odporučuji je Vaší přízni.

Nezapomeňte také: Toynbeova síň potřebuje slunečního světla a tepla, aby rostla a zkvétala. Nezapomeňte však, že židovský lid potřebuje takových síní, takových ohnisek, aby ozdravěl a sesílil.

Malý oznamovatel.

Klatovy. Dne 11. října o 1½ hodině odpolední zemřel rabín zdejší isr. náb. obce, p. Ph. Dr. M. Wolf, raněn byv mrtvicí následkem zkornatění cév. Dosáhl věku 56 let, zastávav přes 16 let úřad rabína a správce matriky v Klatovech. Matka jeho, stařena 88letá, dosud žije v Holešově na Moravě, odkudž zesnulý pocházel. Zanechal čtyři nezaopatřené děti; nejstarší dcera je provdána v Americe. Úcta, jíž se zesnulý těšil pro neobyčejnou horlivost, s níž zastával své náboženské povinnosti, mírumilovnost i skvělý dar řečnický, projevila se též při pohřbu. Mimo výbor obce isr. a ostatní členy obce súčastnili se ho p. p. okresní hejtman Pacák, přednosta pošty Čtvrtečka, ředitel gymnasia Lorenz, přednosta dráhy Kolín vedle jiných úředníků, učitelů, profesorů a obchodníků. Nad rakví, která uložena v čestném, obcí věnovaném hrobu, pronesl dojemnou a krásnou řeč p. Ph. et Th. C. G. Sicher, povolaný to z Vídně žák zesnulého. Jménem obce vroucími slovy rozloučil se starosta náb. obce, p. JUDr. Fleischer. Dr. Wolf byl též jako spisovatel činný vydav r. 1894 společně s řid. uč. p. Berkou liturgfil. spis. Kol jehuda vtorat Moše. U hrobu promluvil p. Dr. J. Fleischer takto: Jménem a v zastoupení obce isr. v Klatovech loučím se zde s Tebou drahý zesnulý a davám Ti poslední s Bohem. Tys byl nejen věrným a upřímným sluhou Božím, Tys byl nám také dobrotivým a mírumilovným pastýřem duchovním, a velice hluboce dojati nad neočekávaným Tvým odchodem, želíme Tvé ztráty. Děkuji Ti za neocenitelné Tvé služby obci israelské prokázané, které nemůžeme jinak odplatiti, než tím, že Ti zde na tomto posvátném místě slibuji, že obec isr. v Klatovech opuštěnou vdovu a dítky Tvé neopustí. Ty ale, drahý zesnulý, klidně odpočívej a budiž Ti země lehká."

V „Nowostech" věnuje známý ruský publicista **Grigori Starzew** delší článek sionismu, v němž mezi jiným píše: Na hnutí sionistické nesmí se hleděti jen ze stanoviska zájmů praktických. Když i dosud není založen samostatný židovský stát v Palestině nebo Africe, vykonal přec sionismus svou úlohu; v tom spočívá jeho velká zásluha. Židé jsou pronásledováni, tupeni a ponižováni. Jako odpověď k těmto urážkám a pronásledování zaznívají odvážné, skoro hrdinské hlasy nesmělého židovského lidu: „Ano, jsme židé, a za žádných podmínek neopustíme náš lid, a nestaneme se nevěrnými víře našich otců." Tím povstal onen vznešený sen jíti do Sionu. V židovském lidu propuklo přání zachovati svou národnost.

Italský král a sionismus. Italský král vyslechl 11. října v San Rossore florencského vrchního rabína Dr. Marguliesa, známého předchůdce hnutí sionistického v Italii. Král vyjádřil svůj souhlas, když Dr. Margulies pravil, že vzhledem k nevýslovným útrapám, které musí židé snášeti, jest to povinností soukmenovců, pracovati ku jich osvobození. Král tázal se pak na rokování basilejského kongressu, zvláště na usnesení o anglické Vých. Africe, dále na složení výpravy a dobu jejího návratu, a se zvláštním zájmem vzal na vědomí, že členem komisse ku prozkoumání Vých. Afriky jest také italský delegát Dr. Dessau z Bologně. Mluvili pak o stavu vyjednávání sionistů s Tureckem, a konečně o znovuzrození hebrejštiny v posledních desetiletích. Dr. Margulies žádal krále, aby při příští návštěvě své ve Florenci prohlédl též tamnější synagogu, což milostivě slíbeno. Po více než půlhodinové rozmluvě propustil král Dr. Marguliesa, podav mu přívětivě ruku.

Prof. T. G. Masaryk o sionismu. „Hnutí sionistické jest mi naprosto sympatické. Hledím na ně z přítomného života a vážím si na něm jeho národnostní stránku; těší mne, že utlačovaný žid (utiskování židů jest přec, mluvíme-li upřímně, všude, také na západě!) nestydí se za svou národnost. Co se týče hospodářské otázky o kolonisaci v Palestině, tu vidím ve vystěhovávání četných židů jen zvláštní případ všeobecného stěhování národů v XIX. století; myšlenka osídliti své prabydliště, jest u židů snadno pochopitelná a zcela oprávněná. Mají-li někteří kritikové pravdu, že kolonisace Palestiny jest v některých částech pochybena, nesvědčí to ještě proti myšlence a cíli. Pokládám však sionismus hlavně za morální; myslící pokrokový žid uvědomí si nedostatky svého charakteru a svého světového názoru, vidím v sionismu špetku proroctví. Myslící žid pozná spoluvinu svou na nedostatcích dosavádní práce kulturní, myslící žid chce být znovuzrozen a musí tedy dále ku předu z všeobecných nedostatků naší civilisace. Tu nestačí sama změna prostředí místního, tu jedná se o znovuzrození, na němž také my křesťané musíme pracovati, jako spoluviníci. Nemýlím-li se, vysvětlují sionisté sami, že Palestina určena jest jako pomocný prostředek pro určitou část židů; pro ony, kteří se nevystěhují, zůstane těžší úloha. Klerikální antisemitismus a šovinistický nationalismus jest ovšem společensky a politicky slepý a nepochopuje ve své jednoduché hlouposti, že vzrůstající složitost společenských organisací nevylučuje, naopak podporuje, *uvědomělé* židovství.

Z privátního dopisu se dovídáme: Slyšeli jste zajisté lecos o Homelských výtržnostech, ale jak se věci skutečně měli, viděti lze teprvé nyní. Jest dokázáno, že „pogroma" byla právě tak připravována jako Kišiněvská. Byly nalezeny proklamace a vyhlášky, které potvrzují systematické štvaní lidu ne sice vládou, ale t. zv. inteligencí a ruskými vlastenci. A vojsko! Objevilo se ovšem, aby učinilo pořádek. Jakou však zaujalo posu při obhajování! Zády stálo ku křesťanům, (v tomto případě to značí k lupičům, vrahům, vydíračům) a zbraní mířilo na židy, na ty, které mělo hájiti. Ale tentokrát vzali si židé příklad z Kišiněva a že znali úmysl vojska, jsou přec vojáci příbuznými, bratřími a otci »pogromštiky", stříleli, jsouce napadeni, na vojsko. Odvaha a chuť brániti se účinkovala vskutku na surové bandy a tak nedošlo k obrovským, lépe řečeno k normálním bouřím protižidovským. V mžiku vše jasně poznali, že kdyby Homelští židé se nebránili, či lépe nebyli ukázali, že se chtějí brániti, afféra Homelská vykazovala by více vražd i loupeží než Kišiněvská. Ruský sedlák jest bezmezný ve své surovosti, poskytne-li se mu svobody. Dá-li se mu však odvěti, splácí-li se mu touže měrou, ustoupí a s odvahou jest v koncích. Rozšiřuje se báj, že židé Homelští byli by křesťanské obyvatelstvo zúplna zničili, kdyby nebylo zakročilo vojsko. Židé chtějí pomstiti Kišiněv, mínila vláda, a sta židů jsou pozavírána, ač nevina jich nad slunce jasna. A to trvá v Rusku už několik let. Nevím, je-li to bezmezná drzost nebo naivnost, když vládní listy a vládní zástupci tvrdí, že židé chtějí příště další „pogromy" spůsobiti. Příkladem toho je Riga. Tam policejní ředitel povolal rabína k sobě a žádal ho, aby vyzval židy, aby se klidně chovali a žádnou „pogromu" nepůsobili a aby to (rabín) v čas svátku ve velké synagoze v delší řeči lidu vysvětlil. Ti ubozí, polomrtví židé, kteří jsou šťastny, když nechají je aspoň den na pokoji, tito židé chtějí přepadnouti a zabíti 50 milionů ruských sedláků! Ale jeden plod měli bouře přec. Židovstí socialisté a bundisté, velcí nepřátelé sionismu, jsou v úzkých. Neboť dosud říkalo se: „Svrhněte nynější vládu a budete svobodnými. Lid ruský jest od přírody dobrý, není antisemitický, v Rusku budou mít konstituce a práva více než teoretickou cenu pro židy. Nebojte se příkladu států západoevropských, neb tam jsou národové, massa nepřátelská vůči židům, ruský sedlák jest však stělesnění dobroty atd." Nyní si to žid. socialisté zkazili s ruským sedlákem, nyní cítí, třeba by si to neuvědomili, že ruská vláda má v sedlácích výbornou hmotu zápalnou. Teorie židovských kosmopolitů a Marxistů jsou otřeseny do základů a hledají se teď nové prostředky a hypothesy, aby mohli dále voditi žid. massu za nos, aby ji na dále udrželi v rukách cizího socialismu; vymýšlejí nejmožnější a nejnemožnější povídky, aby omluvili ruský lid a vinu svalovali na sionisty. Ovšem daří se jim nyní mnohem hůře než dřív, neboť žid. lid přichází stále více a více k názoru, že nemůže od ruského národa nic očekávati a že socialismus (resp. bundismus) jest jejím nejhorším nepřítelem. Heslo ruských sionistů musí tedy zníti: Boj proti bundismu, boj proti žid. socialistům, neb oni jsou nejhorší vydírači! Chtějí využitkovat žid. národ, nejchudší z chudých, nejbídnější z bídných ku prospěchu jiných, výhodněji postavených národů. Chtějí prostředky národa o osvobození bojujícího pomoci silnému a odvážnému.

Spolek židovských Akademiků v Praze odbýval svou pololetní valnou hromadu. Ve zprávě o činnosti v uplynulém XXI. letním semestru konstatován byl čilý spolkový život. Těžiště spočívalo v týdenních spolkových večírcích, v nichž, nehledě ku menším zprávám a měsíčnímu přehledu časopisů, přednášeno

bylo o důležitých zjevech ve hnutí sionistickém. Největší z podniků spolkových byla slavnost 10tiletého trvání. (Slavnostní řeč „židovské umění“ pronesl Otto Abeles). S ostatními sionistickými sdruženími, pořádána lidová schůze, v níž o Kišiněvských bouřích referoval kol. JUDr. D. Teller. Velmi čilá byla též agitace na venkově. Kolegové naši súčastnili se schůzí v Písku, Plzni, Karl. Varech, Litomyšli a Roudnici. O židovské vzdělání členů stará se bohatá knihovna (1500 svazků) a 2 hebrejské kursy (dle Berlitzovy methody). Sbírka na nár. fond židovský měla velmi dobrý úspěch. Spolek zanesen byl v tomto roce do zlaté knihy národního fondu a nyní sbírá pro tento účel s ostatními spolky súčastněnými ve „sdružení sionist. studentských korporací“, jemuž tento rok předsedá. Nové volby měly tento výsledek: starosta fil. Bergmann, místostarosta MUDr. Čapek, zapisovatelé chem. Oplatka a JUC. Wertheimer, knihovník JUC. Löw, správce novin techn. Herzog. Pro nový zimní semestr přihlášeno jest přes 20 nových členů. Předsedou zábavního výboru zvolen JUC. Weigl. **Věneček** spolku žid. akademiků pořádán bude dne 16. ledna 1904 v slavnostním sále Hotelu Central. Reklamace k tomuto oblíbenému plesu, jehož čistý výnos věnován jest podpůrnému fondu a knihovně, řízeny buďtež zábavnímu výboru spolku „Bar Kochba“, Jerusalemská ul. 4.

Valná hromada židovského lidového spolku „Zion“ v Praze, odbývána v neděli dne 8. listopadu za značného účastenství členů. Po zahájení panem dr. M. Kohnem a čtení protokolu předešlé valné hromady, ujal se slova prof. Wertheimer ku pronesení výroční zprávy. Pravil mimo jiné, že tohoto roku dospěl sionismus již k jistému úspěchu, stal se faktorem, s nímž nutno počítati. Stěžoval si na těžce pociťovaný nedostatek řečníků a děkoval dr. Bergmanovi z Pardubic a rabínu dr. Hochovi z Mladé Boleslavi za spolupůsobení při přednáškách v minulém roce. Z pokladniční zprávy vyjímáme: Spolek mohl prosperovati hlavně přispěním lidové záložny pražské, která věnovala spolku 20% čistého zisku. Vzdán jí za to dík. Národnímu fondu židovskému věnováno 240 K, čímž spolek zapsán byl ve zlatou knihu. Nešťastným mučedníkům Kišiněvským věnováno 642 K, sebraných hlavně po lidové schůzi v hotelu Central, pořádané sionistickými sdruženími pražskými. Za známky nár. fondu žid. vybráno bylo 60 K. K největším úspěchům spolku čítati sluší přistoupení „Isr. Landeslehrervereinu“ za člena lid. spolku. JUC. Gach navrhl resoluci, která odsuzovala jednání Národní jednoty českožidovské, jež na své letošní valné hromadě napadala Lehrerverein za přistoupení k spolku sionistickému. Debaty, která se o tomto návrhu rozvinula, súčastnili se ze strany sionistické páni phil. Steiner, nadučitel Springer (předs. Landeslehrervereinu), Leipen, Fischel, prof. Wertheimer a JUC. Gach, se strany českožidovské p. JUC. V. Teyz. Ku konci přijata následující resoluce: Žid. spolek lidový vyslovuje spolku „Isr. Landeslehrervereinu in Böhmen“ své nejsrdečnější sympathie a dík a doufá, že při usnesení vytrvá; nár. Jednotě českožidovské pak nejhlubší své politování nad nežidovským jejím jednáním. Ku konci provedeny byly volby. Starostou zvolen opětně dr. M. Kohn, jeho náměstkem F. Lebenhart.

Také rozřešení otázky židovské. Nedávno uveřejněna v novinách zajímavá lékařská zpráva: Prof. Gersony provedl na nosu jistého mladého herce operaci, kterou odstranil nepěkný hrb a nos jeho přeměnil v skoro řecký. Vyklenutí bylo nožem chirurgovým odstraněno, takže mladý herec ten může se bez kosmetických vad pohybovati na prknách divadla. Zpráva tato učinila na někoho hluboký dojem. Přišla tím doba, kdy mohou se zbaviti jím vždy nenáviděného nosu. Povstal již onen lékař, který dovede odejmouti zděděný semitický znak. Z toho možno se domnívati, že odejmutí hrbu jest rozřešení otázky židovské. Jest nalezen prostředek, který srovná nejnápadnější znak. Není to zázrak? Člověk lehne si ku spánku se zřetelným židovským vzezřením a procitne v arijském hladkém obličeji. Die „Welt“

Žádejte

v kavárnách a hostincích »REVUE« náboženských obcí!

Každý starosta náboženské obce nechť pošle ad circulandum náš list svým souvěrcům a agituje, získává nám abonnenty.

„REVUE“

slouží všem náboženským obcím jako zpravodaj při každé vhodné příležitosti.

Venkovské náboženské obce v Čechách se vyzývají, aby oznámily redakci všechny záležitosti týkající se židovstva.

Židé na venkově! Považujte »REVUE« za orgán, který si předsevzal, kritisovati veřejně bezpráví činěné židům!

Venkovské náboženské obce vyzýváme, aby nám sdělily, zdali souhlasí s našimi návrhy.

Knihtiskárna a litografický ústav
Leo Küche
Plzeň, Sedláčkova ulice 7,
doporučuje se ku zhotovení veškerých v tento obor spadajících prací.
Rychlá obsluha. Mírné ceny.
962

Ceny insertů levné. V Malém oznamovateli 20 haléřů řádka.

KDE
kupujete nábytek pro novomanžele?
V továrně JULIA BONDYHO v Hořovicích
vždy velký výběr.
Sklad v Plzni, Solní ulice čís. 10.
Ložnice, salony, jídelny, jakož i veškeré kuchyňské zařízení.
Pevné ceny, solidní obsluha.

Parní pila.
Tovární výroba stavebního truhlářství, soustružnictví a řezbářství.
První lučební továrna na zápalky.
Židovské zápalky
— české zápalky —
jakož i vše jiné.

ZDARMA. ZDARMA.

Správec
hospodářský (isr.) hledá místo. — Dopisy vyprošuje si pod „F. J.“ do administrace t. l.

O místo do kanceláře
obchodní neb advokátní, prosí absolventka obchodní školy s úhledným písmem, stenografka a pís. na stroji. Nast. ihned. Lask. nabídky pod zn. „B. L. M. 2010-10“ do admin. t. l.

Příručí po vyučení,
české i německé řeči znalý, zručný detailista, prosí pány šéfy o místo, po případě v Praze neb ve venkovském německém městě. — Ctěné nabídky pod zn. »S. R.« do administrace t. l.

Vydavatel a zodpovědný redaktor Julius Bondy, Hořovice. — Knihtiskárna Leo Küche v Plzni.